

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csp/185/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318206624
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Lisá
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318206624.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Annou Lisou v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtna 48, P.O.BOX 205, Bratislava proti žalovanému J. Y., nar. XX. XX. XXXX, G. D. XXX, okr. R., o zaplatenie 2739,63 eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 132,75 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne z dlžnej sumy od 05.03.2016 do zaplatenia, v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd konanie v časti o zaplatenie 58,38 eur zastavuje.

Vo zvyšku žalobu zamietá.

Žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, podal dňa 19. 12. 2018 na tunajší súd žalobu, ktorú doplnil podaním doručeným súdu dňa 30. 1. 2019 a ktorou žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 2739,63 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 5. 3. 2016 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

Žaloba bola odôvodnená tým, že medzi jeho právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130 a žalovaným došlo dňa 5. 6. 2013 k uzatvoreniu Zmluvy o pôžičke č. XXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pôžičku vo výške 4000 eur, ktorú sa zaviazal žalovaný splatiť 60mesačnými splátkami po 124,75 eur. Žalovaný uhradil žalobcovi, resp. jeho právnemu predchodcovi, sumu 3867,25 eur a so zvyškom sa dostal do omeškania. Preto bol vyzvaný na úhradu dlžných splátok listom zo dňa 30. 12. 2015. Keďže úhradu dlžných splátok nevykonal, právny predchodca žalobcu úver dňa 19. 2. 2016 zosplatnil a vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo listom zo dňa 28. 2. 2016. Svoj dlh neuhradil, preto právny predchodca žalobcu podal na súd žalobu.

Právny predchodca žalobcu špecifikoval, že podľa prehľadu úhrad ku dňu podania žaloby mal žalovaný uhradiť sumu 6548,50 eur, pričom k tejto sume boli pripočítané náklady na vymáhanie pohľadávky 58,38 eur. Od súčtu týchto súm boli odpočítané úhrady žalovaného vo výške 3867,25 eur a výsledná suma 2739,63 eur tvorí predmet tohto konania.

2. Uznesením zo dňa 23. 4. 2019 č.k. 5Csp/185/2018-59 súd v súlade s ustanovením §80 C.s.p. súd vyhovel návrhu žalobcu, aby do konania na miesto žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155 vstúpil ako žalobca spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154.

3. Dňa 5. 6. 2019 po doručení žaloby žalovanému a pred prvým pojednávaním žalobca súdu doručil podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky 58,38 eur a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. Žalovaného žiadal zaviazat' na zaplatenie zvyšku 2681,25 eur s úrokom z omeškania 5,05% ročne od 5. 3. 2016 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

Podľa ustanovenia §144 Civilného sporového poriadku, žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa ustanovenia §145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatií žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa ustanovenia §146 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatiím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatiím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa §168 alebo pojednávanie.

Skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa §168 a pred prvým pojednávaním žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 58,38 eur s príslušným úrokom z omeškania. Preto súd konanie v tejto časti zastavil a to aj bez súhlasu žalovaného, pretože na jeho prípadný nesúhlas sa neprihliada.

4. Súd sa oboznámil s predloženými listinnými dôkazmi, najmä so zmluvou o pôžičke, zmluvnými podmienkami, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, predžalobnou upomienkou a doručenkou k uvedenému listu, prehľadom splátok a úhrad, výpisom z obchodného registra žalobcu a právneho predchodcu žalobcu, notárskou zápisnicou + prílohou, rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok + prílohami, oznámením o postúpení pohľadávky + poštovým hárkom a zistil tento skutkový stav.

5. Zo Žiadosti a zmluvy o poskytnutí pôžičky zo dňa 5. 6. 2013 vyplýva, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130, poskytla žalovanému finančné prostriedky vo výške 4000 eur titulom spotrebiteľského úveru pri ročnom úroku 32%, RPMN 32% a priemernej RPMN 20,44%. Žalovaný sa poskytnuté finančné prostriedky zaviazal vrátiť 60mesačnými splátkami po 124,75 eur, t.j. spolu sa zaviazal vrátiť veriteľovi sumu 7485 eur. Žalovanému teda bolo poskytnutých 4000 eur a mal vrátiť veriteľovi sumu 7485 eur. Termín konečnej splatnosti úveru bol 06/2018.

Súčasťou zmluvy boli Zmluvné podmienky.

6. Predžalobnou upomienkou zo dňa 30. 12. 2015 bol žalovaný vyzvaný na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 386,73 eur. V opačnom prípade veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. List prevzala manželka žalovaného dňa 11. 1. 2016.

7. Listom zo dňa 28. 2. 2016 žalobca oznámil žalovanému, že jeho dlh sa stal splatným v celom rozsahu naraz, pretože napriek výzve neuhradil riadne a včas splatné splátky, pričom žalovaný bol upozornení na stratu možnosti splácať poskytnutý úver formou mesačných splátok.

8. Podľa prehľadu splátok a úhrad, ku dňu podania žaloby žalovaný ako dlžník v danom úverovom vzťahu uhradil sumu 3867,25 eur.

9. Z výpisu z obchodného registra súd zistil, že spoločnosť Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130 (pôvodný žalobca), bola ku dňu 1. 1. 2018 vymazaná z Obchodného registra, pričom jej právnymi nástupcami sú: 1. Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155 a 2. VÚB Leasing, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 318 045.

Z Notárskej zápisnice notárky JUDr. L. Q., Notársky úrad H. zo dňa 11. 12. 2017 č. N XXXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, NCRIs XXXXX/XXXX a jej príloh vyplýva, že v danej veci sa právnym nástupcom stala spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155.

10. Zmluvou o postúpení pohľadávok ku dňu 19. 3. 2019 a prílohou k tejto zmluve, právny predchodca žalobcu VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, postúpil svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Uvedená skutočnosť bola žalovanému oznámená listom zo dňa 22. 3. 2019.

11. Po takomto oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi, súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť len čiastočne.

Podľa ustanovenia §524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa ustanovenia §524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa ustanovenia §1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa ustanovenia §2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

Podľa ustanovenia §9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa ustanovenia §9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa ustanovenia §11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa ustanovenia §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia §52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ustanovenia §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej

činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

12. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli zmluvu, ktorou právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 4000 eur, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť veriteľovi 60 mesačnými splátkami po 124,75 eur pri ročnom úroku 32% a RPMN 32% pri konečnej splatnosti úveru 06/2018.

Taktiež mal súd za preukázané, že žalovaný uhradil právnenmu predchodcovi žalobcu jednotlivými splátkami spolu sumu vo výške 3867,25 eur.

13. Vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, je nesporné, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu).

Súd teda zastáva názor, že vyššie uvedenú zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a preto je nutné na ňu aplikovať Zákon o spotrebiteľských úveroch, ako aj i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku v §52 a nasl., taktiež aj Zákon o ochrane spotrebiteľa, ako aj smernicu Rady 93/13/EHS. Na túto zmluvu je tak potrebné aplikovať prednostne špeciálne spotrebiteľské právo. Podľa §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je v prospech spotrebiteľa.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu, založeného spotrebiteľskou zmluvou.

14. Podľa ustanovenia §53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Sporný úver bol žalovanému poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 32% a RPMN 32%. Súd má však za to, že takto dojednaná výška úrokov je v nepomere v porovnaní s priemernými úrokovými mierami z úverov poskytovaných v obchodných bankách. Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk v percentách vypočítaných podľa Nariadenia (EC) No63/2002 ECD, priemerná úroková miera z úverov od 1 do 5 rokov v čase uzavretia zmluvy o úvere bola v hodnote 11,06% ročne.

V tomto prípade je zrejmé, že predmetom konania je zaplatenie pohľadávky z poskytnutého úveru a jedná sa o spotrebiteľský právny vzťah. Pri spotrebiteľských právnych vzťahoch sa použije právna úprava, ktorá je výhodnejšia pre spotrebiteľa a to bez ohľadu na to, či sa jedná o právny vzťah z Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka alebo iného zákona. Použitie práva výhodnejšieho pre spotrebiteľa vyplýva aj z nálezov, resp. z uznesenia Ústavného súdu SR z 19.06.2013, sp.zn. ÚS 402/2013-10.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v Zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia §4 ods. 8 tohto právneho prepisu, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zvytými tradíciami, a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krátko zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Pri peňažných úveroch, resp. pôžičkách je samozrejmé, že sa poskytujú za odmenu, pričom touto odmenou je spravidla zmluvný, resp. dohodnutý úrok, ktorý vyjadruje odmenu za poskytnutý úver. V tomto prípade úrok z úveru, dohodnutý medzi účastníkmi konania, bol vo výške 32% ročne, pričom tento je viac ako dvakrát vyšší ako obvyklá priemerná výška úrokov poskytovaných v obchodných bankách pri obdobných úveroch v danom období. Z tohto dôvodu dojednanie v zmluve úvere o takto vysokom zmluvnom úroku považuje súd pre rozpor s dobrými mravmi za neplatné, pretože dohodnutý úrok z úveru je zjavne vyšší ako bola priemerná úroková sadzba poskytovaná obchodnými bankami v uvedenom období. Podľa ustanovenia §3 ods. 1 a ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka sa jedná v tejto časti o neplatný právny úkon a ide o absolútne neplatnosť na ktorú súd prihliada ex offo. Preto súd je toho názoru, že žalobcovi nepatrí úrok z úveru.

15. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100% oproti prímeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté

úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 5. 2016 sp. zn. 19Co/312/2015).

Odvolačný súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Odvolačný súd vo svetle komparatistiky poukazuje na viaceré právne úpravy a spravidla cena úverov neprevyšuje 20% (porov. príspevok „Dobré mravy, pôžička“ v časopise Bulletin SAK, č. 7/8/2009). (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 9. 2013 sp. zn. 3Co/151/2013).

„Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosťou za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolačný súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č.k. 3Co 151/2013.

Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolačný súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100% je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100% oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100% oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolačný súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014. (porovnaj aj Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014).

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s §39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom.

Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa §658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaná obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Vo vyššie uvedených rozhodnutiach súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Súd aj v danej veci považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú.

16. Keďže sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, je zabezpečená ochrana slabšej strany, t.j. spotrebiteľa - žalovaného aj v súdnom konaní. Súd ex offo podrobuje súdnej kontrole zmluvy uzavretú v rámci spotrebiteľských právnych vzťahov, teda aj túto zmluvu.

Predmetnú úverovú zmluvu je potrebné posúdiť i podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, súd skúmal, či uvedená zmluva má všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, pričom dospel k záveru, že úverová zmluva má v tomto smere nedostatky.

Súd dospel k záveru, že zmluva neobsahovala náležitosti v zmysle ustanovenia §9 ods. 2 písm. k), f) a j) Zákona o spotrebiteľských úveroch, preto úver sa považuje v zmysle ustanovenia §11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov.

17. Z citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová výška, počet a termíny splátok sa viažu ku každej v zákone uvedenej zložke spotrebiteľského úveru, ktoré má žalovaný žalobcovi ako veriteľovi vracať, teda sa to týka istiny, úrokov aj iných poplatkov. Podľa zákona musí byť v každej zmluve jednoznačne, určito a zrozumiteľne a to priamo v zmluve uvedená nielen výška istiny, ale aj výška riadnych úrokov a iných poplatkov a taktiež aj počet a termíny splátok istiny, riadnych úrokov a iných poplatkov. Cieľom je zabezpečiť, aby spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy mal jasne, určito a zrozumiteľne vyjadrené čo, kedy a kde má platiť a z čoho pozostáva úver, ako aj odmena a všetky sumy a splátky, ktoré má veriteľovi za tento úver ako spotrebiteľ zaplatiť.

V tomto prípade z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že zmluva o úvere neobsahuje údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch tak, ako to je vyššie uvedené podľa § 9 ods. 2 písm. k) a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením a s cieľom tejto právnej úpravy.

Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch ako to už bolo uvedené je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol riadne, určito a zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, kedy, v akej výške a ako dlho je povinný veriteľovi plniť svoje záväzky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a z čoho pozostávajú tieto jeho záväzky. Cieľom je poskytnutie ochrany spotrebiteľa. Spotrebiteľ má právo a to priamo zo zákona byť informovaný pri uzatváraní zmluvy o splácanej istine, o splácanej mesačnej sume istiny, výške úrokov z úveru a poplatkov súvisiacich s úverom. Žalobca mal ako dodávateľ priamo zo zákona povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere určito, jasne a zrozumiteľne uviesť výšku úrokov, výšku poplatkov a to priamo v zmluve a priamo aj pri mesačných splátkach pod sankciou straty práva na úroky a poplatky.

Žalobca si tejto povinnosti bol vedomý a v zmluve sám uvádza, že bola uzavretá podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Napriek tomu tento zákon nedodrжал.

V rozsudku zo dňa 27.11.2014 vo veci sp. zn. 7Co/220/2014 Krajský súd v Prešove uviedol -„Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcou z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. je i to, že táto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve

absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky bez tohto rozlíšenia. Tento nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov.“

Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

18. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je ani uvedená konečná splatnosť úveru, teda nie je naplnená dikcia §9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona. Podľa zmluvy lehota splatnosti je 06/2018. Takéto určenie konečnej splatnosti úveru súd takisto nepovažuje za dojednanie v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch.

Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o konečnej splatnosti úveru. Pokiaľ je súčasťou dojednanie, že dlžník je povinný splácať úver do okamihu úplného uhradenia čerpaného úveru vrátane príslušenstva, takéto dojednanie nezodpovedá zákonnej požiadavke. Na základe uvedeného možno konštatovať, že údaj o konečnej splatnosti úveru v zmluve absentuje. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť.

Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a to je vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012).

Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Súd pripomína, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013, sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013) veriteľovi prislúchajú zmluvné úroky ako odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov do splatnosti úveru, po jeho splatnosti má nárok na úrok z omeškania. Uvedený údaj preto slúži na rozlíšenie, dokedy je dlžník povinný platiť zmluvné úroky a odkedy úroky z omeškania.

19. Ďalej súd má za preukázané, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti v zmysle ustanovenia §9 ods. 2 písm. j) Zák. č. 129/2010 Z.z.. Aj keď uvedená listina obsahuje výšku RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, neobsahuje však všetky predpoklady, použité na výpočet tejto RPMN. Spôsob výpočtu RPMN je uvedený v prílohe č. 2 citovaného zákona, pričom podkladom pre výpočet RPMN je číslo posledného čerpania, výška čerpania, interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každého nasledujúceho čerpania, číslo poslednej splátky alebo platby poplatkov, výška splátky alebo platby poplatkov a interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každej splátky alebo platby poplatkov. Súd má za to, že Zmluva uvedené neobsahuje.

„Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité

na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonomdarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017.

Obdobný právny názor bol vyslovený aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017.

20. Súd má vedomosť o právnom názore, vyjadrenom v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Y. H..

V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - Zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať "výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov". Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

V danom prípade je tu zrejmy konflikt medzi Smernicou a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa Zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak

právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho Zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad Zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho Zákona contra legem.

Súd je preto názoru, že napriek citovanému rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje §11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku pod sp.zn. 19Co/142/2016 zo dňa 8. 12. 2016, kde v bode 28 mimo iného odvolací súd uviedol, že „zo spomínaného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ skutočne vyplýva, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50). V neposlednom rade si však musíme uvedomiť, že Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. V súlade s vyššie uvedeným Súdny dvor EÚ aj vo veci C-42/15 poskytol výlučne výklad Smernice a v žiadnom prípade sa nemohol a ani sa nevyjadroval k výkladu zákona č. 129/2010 Z.z.“.

Súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 5. 2018 sp. zn. 19Co/20/2018, rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. 4. 2018 sp. zn. 3Co/32/2018, Krajského súdu v Prešove zo dňa 1. 3. 2018 sp. zn. 9Co/164/2017, Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 4. 2018 sp. zn. 7Co/155/2017. Mimo iného z uvedených rozhodnutí vyplýva, že „Požiadavka smernice k otázke členenia splátok je tak jasná a zreteľná, že zo slovného spojenia smernice „výška, počet a frekvencia splátok spotrebiteľa“ absolútne žiadnym výkladom nie je možné vyvodiť požiadavku, aby zmluva uvádzala splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov. Preto Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C-42/15 správne rozhodol, že smernica takéto členenie nepožaduje.14. Požiadavka zákona je však od požiadavky smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „splátky“ pridal slová „istiny, úrokov a iných poplatkov“. K výkladu tohto ustanovenia zákona existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej samá toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročnú a bez poplatkov“.

21. Vzhľadom k tomu, že úroky z úveru súd posúdil ako neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, ako aj vzhľadom k tomu, že spotrebiteľský úver v danej veci súd považoval za bezúročný a bez poplatkov aj v súlade s ustanovením §11 Zák. č. 129/2010 Z.z., žalobcovi patrí len rozdiel medzi poskytnutou výškou úveru a už uhradenými splátkami. Žalovaný od právneho predchodcu žalobcu čerpal úver vo výške 4000 eur a jednotlivými splátkami uhradil už sumu 3867,25 eur. Preto vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobe žalobcu v časti o zaplatenie sumy 132,75 eur vyhovel a v prevyšujúcej časti o zaplatenie 2548,50 eur žalobu zamietol.

22. Podľa ustanovenia §517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona

povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 132,75 eur a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. Súd priznal žalobcovi podľa ustanovenia §517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. s tým, že v prevyšujúcej časti požadovaného úroku z omeškania súd žalobu zamietol. Súd žalobcovi priznal úrok z omeškania zo sumy 132,75 eur a úrok z omeškania zo sumy 2548,50 eur zamietol.

1. Podľa ustanovenia §255 ods. 1, 2 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa ustanovenia §256 ods. 1,2 C.s.p., ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

V danej veci žalobca podal na súd žalobu o zaplatenie 2739,63 eur.

Z tejto sumy zobral žalobu späť sčasti o zaplatenie 58,38 eur, pretože v tejto časti netrval na podanej žalobe, čo nemožno pripočítať na ujmu žalovanému. Teda aplikáciou ustanovenia §256 ods. 1 C.s.p. v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalovanému.

V časti o zaplatenie 2548,50 eur súd žalobu žalobcu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a neúspech žalobcu a teda aj v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalovanému.

Súd žalobe žalobcu vyhovel len v časti o zaplatenie 132,75 eur, čo predstavuje úspech žalobcu a neúspech žalovaného a teda len v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalobcovi.

Podľa tohto výsledku konania by náhrada trov konania patrila žalovanému. Žalovaný si však náhradu trov konania neuplatnil, žiadne trovy konania mu nevznikli. Preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.